

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Освітня програма	47998 Психологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	053 Психологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

22.06.2021 р.

Справа № 0961/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" у складі:

Шаульська Лариса Володимирівна – головуючий,
Величко Олександр Петрович,
Фісун Олександр Анатолійович,
Фалько Наталя Миколаївна,
Оксамитна Світлана Миколаївна,
Мацієвський Юрій Володимирович,
Ларіонов Станіслав Олександрович,
Кужелєв Михайло Олександрович,
Кривенко Ірина Степанівна,
Ігнатюк Анжела Іванівна,
Жарова Любов Валеріївна,
Горошко Олена Ігорівна,
Герасименко Анжеліка Григорівна,

за участі запрошених осіб:

Бережна Світлана Вікторівна, проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності – представник ЗВО,
Фоменко Карина Ігорівна – гарант ОП,
Корнієнко Інокентій Олексійович – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	47998
Назва ОП	Психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 13, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Попри загалом коректне формулювання мети ОНП, вважаємо, що в ній не в достатній мірі окреслена унікальність та специфіка програми. ЕГ як пропозицію вносить фокус на проблемах на Сході України. Вважаємо, що він може бути обраний проектною групою таким, який найповніше відповідає запитам стейкхолдерів, водночас, його необхідно чіткіше окреслити.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Погоджуємось із ЕГ щодо доцільності активнішого залучення здобувачів до процесів перегляду та вдосконалення ОНП.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

не застосовується

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Перелік компетентностей на ОНП є доволі лаконічним і, водночас, доволі ґрунтовним, перекриває базові потреби здобувачів для подальшого працевлаштування у сфері освіти та науки. Водночас, вважаємо за доцільне у переліку компетентностей та ПРН чіткіше окреслити власне унікальний вектор навчання на ОНП, адже визначений перелік радше є загальним та застосовним до будь-якої ОНП цього рівня. Також, він потребує доповнення задля можливості охоплення усіх передбачених метою аспектів діяльності, у тому числі практичної, про яку йдеться в меті, але яка фактично не представлена у компетентностях та ПРН.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Окрім проведеного у звіті ЕГ аналізу, зазначимо, що обсяг ОК на ОНП відповідає вимогам Постанови КМУ №261, у частині необхідного обсягу кредитів для набуття аспірантом компетентностей, передбачених третім рівнем освіти.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Окреслена вище рекомендація щодо необхідності перегляду переліку компетентностей та ПРН знаходить своє відображення у деяких недосконалоостях структури ОНП. Так, наприклад, судячи з назви ОК "Академічно та професійно орієнтоване спілкування (англійське / німецьке / французьке)" виходить далеко за рамки ЗКЗ та СК2, які ним формуються, відповідно до матриці компетентностей; наприклад, СК2 "Здатність усно та письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англійськомовних наукових текстів за напрямком досліджень" не до кінця корелює з зазначеним ОК, де передбачене вивчення не тільки англійської мови, проте нічого не вказано про українську.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

не застосовується

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Позитивною є практика можливості вибору здобувачами ОК з інших ОНП та програм інших рівнів освіти у ЗВО та за його межами.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

не застосовується

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Погоджуємось із зауваженням ЕГ щодо доцільності оновлення рекомендованих для підготовки до вступу джерел літератури та щодо очевидних повторів у програмах основного та додаткового фахових вступних іспитів, вони потребують перегляду та чіткої диференціації для якісного визначення рівня знань вступників. Крім того, звертаємо увагу, що модуль 3 програми основного фахового вступного випробування ("Методологія наукових психологічних досліджень та експериментальна психологія") дублюється ОК уже на самій ОНП з практично ідентичною назвою "Методологія наукових психологічних досліджень". Зрозуміло, що, ймовірно, навчання на ОНП передбачає поглиблення цих знань, водночас, рекомендовано переглянути запропоновані назви та підкреслити можливість прогресу для здобувачів у цьому аспекті.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Позитивною є практика визнання РН, здобутих у неформальній освіті, для здобувачки, на основі чітких діючих у ЗВО нормативних документів.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Запропонована на ОНП форма коротких ілюстрованих відомостей про ОК у формі "силабуса", із QR-кодом, який веде до повної робочої програми навчальної дисципліни, є зручним способом подачі інформації для здобувачів. Відзначаємо це як інноваційну практику. Для вдосконалення РПНД, рекомендовано переглянути форму подачі компетентностей та РН у них - РН повинні бути не просто подані як перелік із опису ОП, відповідно до матриці відповідностей, а відобразити реальний зміст ОК, тобто бути частковим випадком цих загальнопрограмних компетентностей та ПРН, відобразити їх на частковому випадку конкретного ОК. Також, зручнішим для здобувача є формат подачі рекомендованої літератури не тільки загальним переліком наприкінці РПНД, але із розподілом джерел до конкретних тем.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Відзначаємо як позитив той факт, що викладачі вибудовують навчальні дисципліни, опираючись на результати власних досліджень та публікацій, що відображено в РПНД.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 **Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь**

не застосовується

5.2 **Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)**

не застосовується

5.3 **Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

не застосовується

5.4 **У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності**

У ЗВО організовано доволі чітку систему роботи зі здобувачами щодо питань академічної доброчесності. Водночас, у наведених численних нормативних документах не вдалось знайти чітких визначень академічної доброчесності, як і опису процедур перевірки робіт здобувачів на наявність текстових запозичень та підходів до оцінювання результатів цих перевірок. Вважаємо за доцільне акцентувати на цьому увагу та внести конкретику у нормативні документи ЗВО щодо цього питання. Зважаючи на те, що ЕГ вказує на деяке нерозуміння здобувачами цих процедур, така конкретизація допоможе вирішити цю проблему.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

6.1 **Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання**

Викладання на ОНП здійснюється 6 докторами наук та 5 кандидатами наук, які повною мірою відповідають ОК, що ними розроблюються.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Наведено чіткі докази реальної залученості роботодавців як до процедур вдосконалення ОНП (її наповнення, налагодження часових рамок тощо), так і до забезпечення комунікації зі здобувачами для встановлення контакту з ними ще на етапі навчання, що вважаємо позитивними практиками.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Зі звіту ЕГ: "...в якості форм співпраці з професіоналами-практиками, експертами галузі, представниками роботодавців практикуються науково-практичні семінари, майстер-класи професіоналів-практиків, на яких стейкхолдери мають можливість висловити свої погляди на підготовку майбутніх фахівців... тричі на рік організуються круглі-столи; щорічний Харківський осінній марафон психотехнологій з залученням стейкхолдерів, працівників та здобувачів всіх рівнів. Також стейкхолдери залучаються до "Психологічного форуму" (який відбувається щотравнево, і на якому виступали В. Г. Панок, С. К. Шандрук, В. В. Найчук) та до участі і організації інших конференцій." Таку діяльність ОНП доцільно трактувати як системну, що є зразковою практикою.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

НПП систематично проходять стажування у ЗВО Харкова (ХДАК - Гордієнко-Митрофанова І.В., Поденко А.В.; ХІГП - Єльчанінова Т.М.; НУ "ХП" - Лисенко Л.М., Підчасов Є.В.) та в закордонних ЗВО, зокрема у WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA I ADMINISTRACJI W OPOLU (всі НПП) та у Великій Британії у Buckinghamshire New University the United Kingdom (Хомуленко Т.Б.). Наявність власної програми професійного розвитку викладачів, яку рекомендує створити ЕГ, є рекомендацією для розвитку, утім її відсутність не є недоліком і не применшує якості функціонування ОНП.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Відзначаємо системний підхід до мотивування та розвитку викладачів у ЗВО, що регулюється рядом чітких нормативних документів та реалізується на рівні практик нагородження на підставі особистих здобутків, кількості публікацій та захищених здобувачів третього рівня. Зокрема, викладачі на ОНП були відзначені такими нагородами (Т. Б. Хомуленко отримала премію та медаль Г. Сковороди у 2021 році, К. І. Фоменко була переможцем номінацій "Молодий вчений" та "Людина року" у 2018 р.). Не вважаємо систему стимулювання викладацької майстерності у ЗВО "персонально неформалізованою", як характеризує її ЕГ. Запропоновані ЕГ форми вдосконалення системи стимулювання викладацької майстерності через впровадження індивідуального рейтингу для НПП є радше рекомендованими, спрямованими на розвиток, та не применшують зразковості за цим підкритерієм.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Погоджуємось із ЕГ, що наразі ЗВО робить початкові кроки щодо залучення здобувачів до процедур перегляду ОП, водночас, позитивним є рух у цьому напрямку. Водночас, вважаємо за доцільне надати рекомендації щодо вдосконалення анонімної форми відгуку здобувачів щодо навчання на ОНП. Зокрема, не вважаємо доцільними ряд запитань, наприклад, ті, що стосуються міжнародної активності (питання 8-9), цілком можуть бути оцінені об'єктивно, на підставі відкритих даних, тоді як анонімні відповіді в цих аспектах мало інформативні. Те саме стосується питання 7 (про кореляцію дослідницької теми із тематикою керівника), 10-11 (щодо участі в процедурах оновлення ОНП), 26 ("Які форми звітності про перебіг Вашої наукової діяльності найчастіше використовуються у ЗВО?") тощо. Форму, натомість, варто було б доповнити можливістю дати розгорнутий відгук про враження від ОНП у формі відкритого запитання.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Інформацію про рекомендації стейкхолдерів доцільно оприлюднювати в узагальненому вигляді на веб-сайті.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Інформація про ОНП подана у доступній зрозумілій формі, навігація веб-сайту дає змогу дізнатись вичерпну інформацію про неї, усі необхідні матеріали відкриті та у вільному доступі. Подачу матеріалів про ОНП на веб-сайті можна вважати зразковою.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Можна констатувати відповідність нормативних та вибіркових ОК науковим інтересам здобувачів. Також, на ОНП забезпечено достатні можливості для створення разових рад із захисту дисертацій для аспірантів 4 року навчання.

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

Загальна відповідність підкритерію.

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

Погоджуємось із коментарем ЕГ щодо доцільності створення психологічної лабораторії для забезпечення дослідницьких потреб здобувачів.

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

Здобувачі загалом доволі активно залучені до міжнародної спільноти через участь у закордонних конференціях, де, зокрема, презентують результати власних досліджень. Погоджуємось із ЕГ, що для розвитку цього аспекту діяльності ОНП, науковим керівникам доцільно залучати аспірантів до спільних наукових проєктів.

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Чітко визначити та окреслити унікальність ОНП в її описі, а також відобразити її через перелік компетентностей та ПРН. Посилити участь здобувачів у процесах перегляду ОНП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Переглянути перелік ОК щодо можливості повнішого забезпечення компетентностей та ПРН, визначених на ОНП. Артикулювати набуття соціальних навичок в процесі вивчення тих чи інших ОК на ОНП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Переглянути зміст програм основного та додаткового фахових вступних випробувань, усунути повтори між собою та зі змістом ОНП, оновити переліки рекомендованих для підготовки джерел.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Вдосконалити РПНД у частині компетентностей та РН та способів упорядкування рекомендованої літератури. Посилити участь здобувачів у програмах міжнародних академічних обмінів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Уточнити визначення, можливі форми прояву порушень та процедури перевірки проявів академічної доброчесності у нормативних документах ЗВО. Забезпечити зрозуміле інформування здобувачів щодо процедур, що стосуються академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Розглянути можливість створення внутрішніх програм підвищення кваліфікації викладачів ЗВО.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Розглянути можливість створення психологічної лабораторії для забезпечення дослідницьких потреб здобувачів. Посилити просвітницьку роботу серед персоналу та здобувачів щодо політик та процедур вирішення конфліктних ситуацій пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Конкретизувати механізми та процес реагування на виявлені в ОП недоліки. Вдосконалити форми опитування здобувачів щодо їхніх вражень від та побажань до освітнього процесу, та ширше залучати їх під час періодичного перегляду ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Оприлюднювати узагальнену інформацію про рекомендації стейкхолдерів щодо вдосконалення ОНП на веб-сайті.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Долучати аспірантів до виконання спільних із науковими керівниками міжнародних дослідницьких проєктів. Вдосконалити нормативні документи для забезпечення унеможливлення призначення порушника правил

академічної доброчесності науковим керівником здобувача.

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ШАУЛЬСЬКА ЛАРИСА ВОЛОДИМИРІВНА